

LA FONTAINE'DEN MASALLAR

Nâzım Hikmet (Selanik, 14 Ocak 1902 – Moskova, 3 Haziran 1963) Bahriye Mektebi'ni bitirdi (1919), Hamidiye Kruvazörü'ne stajyer bahriye subayı olarak atandı. 1920'de sağlık kurulu kararıyla askerlikten çıkartıldı. Ocak 1921'de Milli Mücadele'ye katılmak üzere Anadolu'ya geçti. Cepheye gönderilmedi, bir süre Bolu'da öğretmenlik yaptıktan sonra Eylül 1921'de Batum üzerinden Moskova'ya gitti, Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesi'nde (KUTV) okudu. 1924'te Türkiye'ye döndü, bir yıl sonra yeniden Moskova'ya gitti, 1928'e kadar kaldı. 1928'de döndüğünde bir süre tutuklu kaldı. Şiirleri ile ilgili açılan pek çok davada beraat eden Nâzım Hikmet, 1933 ve 1937'de örgütsel faaliyetleri nedeniyle bir süreliğine tutuklandı. 1938'de bu kez "orduyu ve donanmayı isyana teşvik" suçlamasıyla tutuklandı ve toplam 28 yıl 4 ay hapis cezasına mahkûm edildi. 14 Temmuz 1950'de çıkan Genel Af Yasası'ndan yararlanarak, 15 Temmuz'da serbest bırakıldı. Yasal olarak yükümlülüğü olmamasına karşın, askerliğine karar alınmasını hayatına yönelik bir tehdit gördüğü için 17 Haziran 1951'de İstanbul'dan ayrıldı, Romanya üzerinden Moskova'ya gitti. 25 Temmuz 1951 tarihinde, Bakanlar Kurulu kararıyla Türk vatandaşlığından çıkartıldı. Ölümüne kadar pek çok ülkeye seyahatler yaptı, konferanslar verdi, şiirlerini okudu. Moskova'da Novodeviçiy Mezarlığı'nda gömülüdür.

Şiir yazmaya 1914'te başlayan Nâzım Hikmet'in ilk şiiri, Mehmed Nâzım imzasıyla ("Hâlâ Servilerde Ağlıyorlar mı") 3 Ekim 1918'de *Yeni Mecmua*'da yayımlandı. 1921-1924 yılları arasında Moskova'da öğrenim görürken tanıştığı Rus fütüristleri ve konstrüktivistlerinden esinlenerek, klasik şiir kalıplarından sıyrılmış, özgür, yeni bir şiir dili ve biçimi geliştirmeye başladı. Bu ilk çalışmalarından bazıları *Aydınlık* dergisinde yayımlandı. İlk şiir kitabı, *Güneşi İçenlerin Türküsü* 1928'de Bakü'da yayımlandı. 1929'da İstanbul'da basılan *835 Satır*, edebiyat çevrelerinde geniş bir yankı uyandırdı. Zamanla, tam anlamıyla klasik de denilemeyecek ama biçimsel bakımdan daha az deneysel bir şiir dili geliştirdi. Halk şiirinin de Doğu şiirinin de çağdaş bir şiirden ödün vermeden nasıl kullanılacağını gösterdi.

Edebiyatın yanı sıra, tiyatro ve sinema da Nâzım Hikmet'in ilgi alanına girmiştir. Moskova'da bulunduğu yıllar, bu iki sanat türünde Rusların öncülük ettiği çağa uygun düşmektedir. Pek çok filmin senaryolarını yazdı, çekimlerine katkıda bulundu. Gazete yazıları, romanları, öyküleri, çevirileri de olan Nâzım Hikmet'in yapıtları, 1938'den 1965 yılına dek Türkiye'de yasaklandı. 1965'ten başlayarak, çeşitli basımları yapılan yapıtları, "bütün yapıtları" kapsamında, bir araya getirildi. Yapı Kredi Yayınları, bu "külliyatı" yeniden gözden geçirerek yayımlamaktadır.

NÂZİM HİKMET

La Fontaine'den
Masallar

Resimleyen
Cem Kızıltuğ

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 3724
Dođan Kardeş - 444

La Fontaine'den Masallar / Nâzım Hikmet
Resimleyen: Cem Kızıltuğ

Kitap editörü: Fahri Güllüođlu

Tasarım: Nahide Dikel
Grafik uygulama: Akgül Yıldız

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. şti.
Bařkent O.S.B. 22. Cad. No: 6 Malıköy / Ankara
Tel: (0312) 640 16 23
Sertifika No: 26886

Adam Yayınları [11 baskı (1989-1995)]
YKY'de 1. baskı: İstanbul, Ekim 2012
3. baskı: İstanbul, şubat 2017
ISBN 978-975-08-2375-6

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.ř., 2011
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.ř.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

LA FONTAINE'DEN MASALLAR

BİRİNCİ KİTAP

(Aslı 21 parçadır)

- Ağustosböceği ile Karınca • 13
Karga ile Tilki • 14
Öküz Kadar Kocaman Olmak İsteyen Kurbağa • 15
İki Katır • 16
Kurtla Köpek • 17
Arslanla Ortak Olan Düve, Keçi ve Koyun • 19
Heybe • 20
Şehir Faresi ile Tarla Faresi • 22
Kurtla Kuzu • 24
Hırsızlarla Eşek • 26
Ölümlü Oduncu • 27
Tilki ile Leylek • 28
Horozla İnci • 30
Sarıca Arılarla Bal Arıları • 31
Meşe ile Kamış • 33

İKİNCİ KİTAP

(Aslı 17 parçadır)

- Farelerin Topladığı Meclis • 37
Maymunun Huzurunda Tilkiden Davacılık Eden Kurt • 39
İki Boğa ile Bir Kurbağa • 40
Yarasa ile Gelincik • 41
Dişi Zağarla Arkadaşı • 43
Arslanla Sinek • 44
Sünger Yüklü Eşekle Tuz Yüklü Eşek • 46
Arslanla Fare • 48
Güvercinle Karınca • 49
Tavşanla Kurbağalar • 50
Horozla Tilki • 52
Kartallığa Yeltenen Karga • 54
Junon'a Dert Yanan Tavuskuşu • 56
Arslanla Eşek Avda • 57

ÜÇÜNCÜ KİTAP

(Aslı 16 parçadır)

- Değirmenci, Oğlu ve Eşek • 61
Çoban Olan Kurt • 64
Kıral İsteyen Kurbağalar • 66
Tilki ile Teke • 68
Kartal, Yabandomuzu ve Kedi • 70
Sarhoşla Karısı • 72
Kurtla Leylek • 74
İnsanın Altettiği Arslan • 75
Tilki ile Üzümler • 76

- Kuğu Kuşu ile Aşçıbaşı • 77
Kurtlarla Koyunlar • 78
İhtiyarlayan Arslan • 79
Bir Ambara Giren Gelincik • 80

DÖRDÜNCÜ KİTAP

(Aslı 20 parçadır)

- Çobanla Deniz • 83
Eşekle Küçük Köpek • 84
Maymunla Yunusbalığı • 85
Tavus Tüyü Takınan Alakarga • 87
Kurbağa ile Fare • 88
Tilki ile Heykel • 90
Kurt, Keçi ve Keçi Yavrusu • 91
Sokratın Sözü • 92
Tarlakuşu ile Yavruları ve Bir Tarlanın Sahibi • 93

BEŞİNCİ KİTAP

(Aslı 21 parçadır)

- Toprak Tencere ile Demir Tencere • 99
Küçük Balıkla Balıkçı • 101
Kuyruksuz Tilki • 103
Beygirle Kurt • 104
Çiftçi ile Çocukları • 106
Doğuran Dağ • 107
Felekle Çocuk • 108
Altın Yumurtlayan Tavuk • 109
Geyikle Asma • 110

- Yılanla Eęe • 111
Tavşanla Keklik • 112
Ayı ile İki Ahbap • 113
Arslan Postu Giyen Eşek • 115

ALTINCI KİTAP

(Aslı 20 parçadır)

- Çobanla Arslan • 119
Arslanla Avcı • 120
Güneşle Rüzgâr • 121
Genç Horoz, Fare Yavrusu ve Kedi • 123
Soyu ile Övünen Katır • 125
Kendini Suda Seyreden Geyik • 126
Tavşanla Kaplumbağa • 127
Eşekle Sahipleri • 129
Güneşle Kurbağalar • 131
Köylü ile Yılan • 132
Hasta Arslanla Tilki • 134
Atla Eşek • 135
Avının Gölgesi Uęruna Avını Kaçırın Köpek • 136
Bataęa Saplınan Araba • 137

YEDİNCİ KİTAP

(Aslı 14 parçadır)

- Vebaya Yakalanan Hayvanlar • 141
Balıkçıl • 144
Yolcu Arabasıyla Sinek • 146
Sütçü Kadınla Süt Güğümü • 148
Kedi, Gelincik ve Yavru Tavşan • 150

SEKİZİNCİ KİTAP

(Aslı 25 parçadır)

- Eskici ile Sarraf • 155
- Arslan, Kurt ve Tilki • 157
- Fare ile İstiridye • 159
- Ayı ile Bahçe Meraklısı Adam • 161
- Eşekle Köpek • 164
- Sel ile Dere • 166

DOKUZUNCU KİTAP

(Aslı 17 parçadır)

- Palamutla Balkabağı • 169
- İstiridye ile Davacılar • 171
- Kedi ile Tilki • 172
- Maymunla Kedi • 174
- Çaylakla Bülbül • 176

ONUNCU KİTAP

(Aslı 14 parçadır)

- İki Fare, Tilki ve Yumurta • 179
- Kaplumbağa ile İki Ördek • 180

ON BİRİNCİ KİTAP

(Aslı 8 parçadır)

- Kurtla Tilki • 185
- İhtiyar Adam ve Üç Delikanlı • 187

ON İKİNCİ KİTAP

(Aslı 23 parçadır)

Kedi ile İki Serçe • 191

İki Keçi • 193

İhtiyar Kedi ile Toy Fare • 195

Yengeç ile Kızı • 196

Tilki, Kurt ve Beygir • 197

BİRİNCİ KİTAP

AĞUSTOSBÖCEĞİ İLE KARINCA

Ağustosböceği, bütün bir yaz
şarkı söyledi avaz avaz,
eli böğründe kaldı kış bastırınca.

Ortalıkta ne bir sinek
ne bir böcek...

Komşusuydu karınca,
ona gidip : "Açım" dedi;
dayanabilmek için gelecek mevsime dek
birkaç buğday borç istedi :

" – Hayvanların başına yemin ederim,
ilk harmana kalmaz, öderim,
hem de faiziyle beraber."

Borç vermemek karıncanın âdetiydi,
bu bir kusur, kusursa eğer.

Borç isteyene sordu yalnız :

" – Havalar sıcakken ne iş yaptınız?"

" – Siz belki kızacaksınız bana,
gece gündüz şarkı söyledimdi."

" – Şarkı mı söylediniz? Oh, ne âlâ,
öyleyse oynayın şimdi..."

KARGA İLE TILKI

Karga hazretleri, ağızlarında peynir,
bir dalın üstüne tünemişlerdir.

Tilki kardeş kokuyu alıp gelir,
ona şöyle der :

“ — Vay, Bay Karga, günaydın.

Bu ne şirinlik, bu ne güzelliştir efendim.

Bende yalan yok, sizi pek beğendim.

Hani, sesiniz de tüyünüze uygunsanız eğer,
sultanısınız bu ormanların...”

Karga deli olur bu sözlere,
sesinin de güzelliğini göstermek ister,

koscocaman açar gagasını
peyniri düşürür yere.

Tilki saldırır peynire

ve bu sefer

şöyle der :

“ — Size bir ders vereceğim,

öğrenin ki güzel beyim,

dalkavuklar, aptalların sayesinde geçinirler.

Eh sanırısam, bu ders de bir peynire değer...”

Fena halde şaşırıp utanır karga

ve artık biraz geç olsa da,

bir daha aldanmamağa yemin eder.

ÖKÜZ KADAR KOCAMAN OLMAK İSTEYEN KURBAĞA

Bir öküze rastlar
kurbağanın biri :
öküz dağ gibi iri,
kendisi ufacık, yumurta kadar.
Öküz gibi kocaman olmak ister kurbağa,
Yere sırtüstü yatar,
bir yandan başlar şişip kabarmağa
bir yandan da şöyle der :
“– Hele bana bir baksanıza kardeşler,
onun gibi olmadım mı daha?
– Yok canım. – Ya şimdi? – Hayır, nafile.
– Hâlâ mı olmadı? – Yaklaşamadınız bile.”
Nihayet öylesine şişer ki, bu cılız hayvan,
çat diye çatlar ortadan.

İşte böyle sersemlele dolu yeryüzü.
Bir yarışmadır gider ortalıkta :
ağaların beyzadelikte gözü,
beyzadelerinki paşalıkta.

İKİ KATIR

İki katır gidiyordu, birisi yulaf yüklü,
ötekisi parasını taşıyor tahsildarın.

Kibirliydi,

ağırlığından memnundu taşıdığı paraların.

Yürüyor, adımlarını çevik çevik atarak,

çingırağını çingırdatarak...

Fakat, birdenbire göründü düşman :

paraydı aradıkları.

Birkaçı ayrıldı aralarından,

yakalayıp durdurdu para yüklü katırı.

Kendini savunurken hayvancağız bir yandan,

bir yandan dayak yiyor, inliyor inim inim :

“— Bu ne iş, diyordu, bu muydu benim nasibim?..

Ben böyle ezilip yok edilirken,

işte bizim arkadaş sıyrıldı tehlikeden.”

“— Dostum, dedi ona arkadaşı;

işi büyük olanın dertten kurtulmaz başı.

Şimdi böyle inlemezdin ah, vah, diye,

sen de hizmet etseydin bir değirmenciye.”

KURTLA KÖPEK

Köpekler gayet iyi koruduğundan sürüleri,
bir kemik bir deri kalmıştı kurdun biri.
Bu kurt rastladı yolunu şaşırılmış bir köpeğe.
Köpek kuvvetli, temiz, güzel, iri.
“Saldırıp parçalamalı şunu diri diri”
diyordu içinden kurt hazretleri,
fakat köpek de hazırды dövüşmeğe,
yani belli değil kime kalır meydan yeri.
İşte kurt ona saygıyla yanaştı bundan ötürü.
Hele semizliğini övdü de övdü.
“— Benim gibi semiz olmak, dedi köpek,
pek kolay bir iştir, güzel beyim, pek.
Hemen bırakın ormanları,
görmüyor musunuz soyunuzdan olanları :
hepsi acından ölecek,
hepsi perişan, hepsi sefil,
hiçbirinin yarını belli değil,
hepsinin hayatı tehlikededir.
Siz benimle gelin, bahtınız değişir...”
Kurt sordu: “— Peki, ne iş yapacağım?”
“— Hiçbir şey, canım,
eli sopalıları ve dilencileri defetmek,
yaranmak ev halkına, efendinin hoşuna gitmek,

işte bu kadar, ama bu kadarlık
işe karşılık :

dile dilediğini; çeşit çeşit yemek,
piliçten tut da, güvercin kemiklerine kadar.

Sonra, okşanıp sevilme de var.”

Bin bir hayal geçiyordu kurdun içinden,
yaşarmıştı gözleri sevincinden,
nerdeyse kucaklayacak köpeği.

Fakat birdenbire ne görse iyi;
köpeğin boynundaki tüyler dökülmüş :

“ — Bu nedir? dedi, — Hiç. — Hiç mi? — Yani ufak iş.

— Ufak iş, ne demek? — Tasmanın yeri olacak, tasma.

Biz tasmayla bağlanırsınız, malum a...

— Bağlanmak mı? Gezip tozmaz mısınız?

— Eh, her zaman değil. Ne çıkar fakat?

— Ne mi çıkar? Yemeklerinizi başınıza çalınız!..

Benim işime gelmez bu zincirli saltanat!”

Bunu böyle söyledi, koşup gitti kurt.

Hâlâ da koşuyordur, tutabilersen tut.

ARSLANLA ORTAK OLAN DÜVE,
KEÇİ VE KOYUN

Rivayet ederler ki
bir koyun, bir düve, bir de keçi
bir arslanla ortak olurlar,
— arslan da efe bir arslan, hem de oraların beyi —
kâr, zarar,
ortak tabii.

Derken keçinin kurduğu tuzağa düşer bir geyik.
Keçi de ortaklarına haber salar hemencecik,
onlar da gelirler.

Arslan tırnağıyla sayarak
şöyle der :

“ — Biz dört kişiyiz, bak,
demek
av da dörde bölünecek.”
Geyiği dörde böler.

Kendisi de bey olduğundan dolayı
alır ilk parçayı,
der ki : “ — İşte, bu, arslan payı.
Var mı itiraz eden?

Yok. İkinci parçayı da alıyorum ben,
çünkü o da benim hakkım,
kuvvetlinin hakkı meselesi, malum ya.
Eh, üçüncü parçayı da alacağım,
çünkü en yığitiniz benim.
Gel gelelim,
kim elini sürerse dördüncü parçaya
hazır olun parçalanmaya.”

HEYBE

Bir gün dedi ki Jupiter :

“ — Canlıların hepsi huzuruma gelsinler,
kendi biçimini beğenmeyen varsa eğer,
söylesin çekinmeden,
çaresini bulurum ben.

Maymun efendi, önce dinleyelim sizi.

Şu hayvanları kiyle ölçün güzelliğinizi,
memnun musunuz? — Ben mi? Elbet. Her şeyim tamam.

Ben de onlar gibi dört ayaklıyım,
yüzümü de beğenmekte haklıyım.
Fakat ayı kardeşin yerinde olsam,
pek canım istemezdi resmimi yaptırmayı.”

Bu sözleri duyunca bir adım attı ayı.
Dert yanacak sandılar. Fakat ne gezer,
kendi güzelliklerini saydı birer birer,
sonra döndü, alaya aldı fili :

“Kuyruğunu, dedi, uzatmalı biraz,
kulakları da kısalsa fena olmaz.

Bu kocaman yığının ne başı ne sonu belli.”

Söz sırası geldi file.

Bu akıllı uslu hayvan bile,
kendini övüp durdu,
fakat balina hanımı pek şişman buluyordu...

Karıncaya gelince :

kendisi devdi, peynir kurdu cüce...

Jupiter hepsini başından kovdu.

Hepsi kendini beğenmiş, hepsi başkasına amansız...
İçlerinde en delisi insan oğluydu :
biz ki, başkalarında pireyi deve yaparız,
kendimizde deveyi pire.
Başkalarında günah ararız evire çevire,
kendi ayıbımız başımızın tacı.
Bize bir heybe dokumuş büyük dokumacı :
öndeki göze başkalarının kusurlarını koruz,
arkadaki kendi kusurlarımıza mahsus...

ŒEHİR FARESİ İLE TARLA FARESİ

Œehir faresi, günün birinde,
büsbütün inceltip sesini,
ağırdı ziyafete
tarla faresini.

Bir Türk halısına
sofraları kurulmuŒ.
YaŒadı yaŒamasına
iki ahbap avuŒ.

Diyecek yoktu yemeklere,
hepsi seilmiŒ bir bir.
Fakat iŒleri bozdu birdenbire,
davetsiz bir misafir.

Bir ayak sesi
salonun kapısında.
SıvıŒtı Œehir faresi,
arkadaŒı da peŒi sıra.

Bahçeyi buldular.
O aralık ses de kesildi.
Œehirli cesaretlendi tekrar :
" – Dönelim, klbastıyı bitirelim," dedi.

Köylü: “— Yeter, dedi, tamam.
Yarın siz buyurun bize.
Ben elbette çıkışamam,
şahane ziyafetinize,

fakat beni gelip ürkütmezler,
yemeğimi rahatça yerim...
Hoşça kalın... Ne külbastı, ne şeker,
ne de korkulu zevk isterim.”